

Värskas Gümnaasiumi ainekava põhikooli 2. kooliastmele	
Ainevaldkond:	Keel ja kirjandus
Õppeaine:	EESTI KEEL
Klass:	4. klass
Tundide arv õppeaastas:	5 tundi nädalas/ 175 tundi õppeaastas
Rakendumine:	1.09.2012, täiendatud 1.09.2015, täiendatud
Koostamise alus:	põhikooli riiklik õppekava; Värskas Gümnaasiumi põhikooli õppekava
<p>1.Õppeaine kirjeldus</p> <p>Keel on oluline inimese tunnetuslikus arengus ning tema maailmapildi kujunemises. Keel on tähtis inimese sotsialiseerumisel ja tema kujunemisel ühiskonna tegusaks liikmeks.</p> <p>Keel toimib tekstide kujul igas valdkonnas ning selle olukorratüüpides erinevalt; igaühele neist on omased kindlat liiki tekstid oma eri- ja üldsõnavara ning kirjakeele või argigrammatikaga. Inimesele on vajalikud teadmised ja oskused, mis hõlmavad keelt, selle variante ja tekste ning lubavad toime tulla suulise ja kirjaliku suhtlusega, tekstide vastuvõtu ning loomisega. Eesti keele oskus on nii õppekava omandamise alus kui ka eesmärk.</p> <p>4. klassis on eesti keel integreeritud õppeaine, mis taotleb nii keeleõpetuse kui ka kirjandusõpetuse eesmärke.</p>	
<p>2.Õppe- ja kasvatuse eesmärgid</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse; 2) tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja oma identiteedi olulise osana, kujuneb teadlikuks keelekasutajaks; 3) omandab põhiteadmised keelest ja õigekirjaoskuse, tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasiõppimisel; 4) arendab keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid; 5) õpib asjakohaselt kasutama eri suhtluskanaleid; arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet; 6) õpib tundma eri tekstiliike, nende seoseid ja kasutamise võimalusi, arendab oma tekstitööoskusi nii tekstide vastuvõtja kui ka loojana; 7) arendab kriitilist mõtlemist ning analüüsi-, järelalus- ja põhjendusoskust; 8) harjub oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid; 9) väärtustab seto kultuuripärandit. 	
<p>3. Õpitulemused</p> <p>SUULINE JA KIRJALIK SUHTLUS</p> <p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendi järgi; 2) annab lühidalt edasi kuuldu sisu; 3) väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega ja täiskasvanutega suheldes; 4) esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi; 5) väljendab oma arvamust, annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt; 	

- 6) leiab koos partneri või rühmaga vastused lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi;
- 7) kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid;
- 8) esitab peast luuletuse või rolliteksti;

TEKSTI VASTUVÕTT

Õpilane

- 1) loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
- 2) otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;
- 3) vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi;
- 4) leiab teksti peamõtte;
- 5) kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi;
- 6) leiab tekstist vajalikku infot;
- 7) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäänu, kirja;
- 8) on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost;
- 9) tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust;

TEKSTILOOME

Õpilane

- 1) jutustab ning kirjutab loetust ja läbielatud sündmusest;
- 2) jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel;
- 3) kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest;
- 4) kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressadile;
- 5) kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a. ümberjutustusi) küsimuste, pildi, pildiseeria,, märksõnaskeemi või kava toel;
- 6) teeb oma tekstiga tööd;

ÕIGEKEELSUS JA KEELEHOOLE

Õpilane

- 1) märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid;
- 2) märgib sõnas õigesti kaashäälikuühendit;
- 3) kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade alguses;
- 4) pöörab tegusõnu olevikus;
- 5) moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku;
- 6) poolitab sõnu õpitud reeglite piires;
- 7) kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas vastavalt suhtlemise eesmärgile, funktsioonile ja suhtluspartnerile, jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid;
- 8) kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed ja väike algustähega õppeainete, kuude nädalapäevade, ilmakaarte nimetused;
- 9) tunneb ära liitsõna;
- 10) leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires; parandab leitud vead sõnaraamatu, käsiraamatu, kaaslaste ja /või õpetaja abiga;
- 11) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti (40-60 sõna, 20 ortogrammi);

4. Õppesisu

SUULINE JA KIRJALIK SUHTLUS

Hääliku pikkuse eristamine.

Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamus avaldamine.

Õpetaja ettelugemise järel oluliste mõistete ja seoste leidmine. Kuuldud teksti lühikokkuvõtte sõnastamine. Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel.

Tekstide kriitiline kuulamine. Lavastuse, kuuldud proosa-, luule- ja ainetekstide sisu ümberjutustamine.

Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Fakt ja arvamus.

Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega. Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.

Vestlus etteantud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Erinevate käitumisviiside ja koostöövormide võrdlemine. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuse küsimine.

Lisateabe otsimine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhitoomingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine(sõnavalik, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpule viimine). Dialoogi koostamine ja esitamine. Pantomiiim. Rollimäng. Erinevate strateegiate kasutamine kõneülesannetes (nt võrdlemine, kirjeldamine).

Eritüübiliste küsimuste moodustamine(nt intervjuu jaoks).Enese ja teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.

TEKSTI VASTUVÕTT

Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine, häälega lugemine ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine.

Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart jm). Tekstide võrdlemine etteantud ülesande piires.

Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus (piltlik väljend). Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel.Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine.

Jutu tegevus, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased. Sündmuste järjekord. Arutlemine tekstis käsitletud teema üle.

Tegelaste käitumise motiivide analüüs. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega.

Töö tekstiga: tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskeemi, küsimuste koostamine. Loetava kohta kava, skeemi/ kaardi koostamine.

Luuletuse sisu eripära määramine (loodus, nali jne); riimide leidmine ja loomine, riimuvate sõnade toel värsside loomine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine.

Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine. Huvipakkuva raamatu leidmine, iseseisev lugemine, vajaliku info leidmine. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele. Setokeelse Tähekesse lugemine.

Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt. Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri.

Ilukirjandus: kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, vanasõnad, kõnekäänd.

TEKSTILOOME

Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, loov, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.

Loetu ja kuuldu põhjal jutustamine, kirjeldamine. Esemel, olendi, inimese kirjeldamine. Iseloomulike tunnuste esitamine. Loetule, kuuldule ja nähtule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt. Esitamise eesmärgistamine. Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsioonivalimine; õige hingamine ja kehahoid.

Jutustus pildiseeria või pildi põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu, kirjeldus, seletus, veenmiskiri, tarbetekstid (juhend, nimekiri, retsept, e- kiri, teade), ajakirjandustekstid (uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam, arvamislugu).

ÕIGEKEELSUS JA KEELEHOOLE

Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.

Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta kaashäälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud.

Täis- ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri.

g, b, d s-i kõrval (jalgsi, kärbsed). h õigekiri. i ja j õigekiri.

Tutvumine gi- ja ki- liite õigekirjaga.

Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).

Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri.

Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri.

Nimi ja nimetus. Isiku- Ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.

Eakohase teksti eksimatu ära kirjutamine tahvlilt.

Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40- 60 sõna, 20 ortogrammi).

Oma kirjavea iseseisev leidmine.

Sünonüümid. Antonüümid.

Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine.

Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.

Nimisõna. Omadussõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri.

Rooma numbrite kirjutamine.

5. Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaines seatud eesmärkidest, taotletavatest õpitulemustest ja õppesisust ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja põhiteemadega.

Õpilastel võimaldatakse õppida üksi ja koos teistega (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks.

Õppetegevuses arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse lõimitud õppeülesandeid. Teemast lähtuvalt kasutatakse eakohaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid. Kasutatakse mitmekesist õppemetoodikat, sealhulgas aktiivõpet (rollimäng, loovtöö, arutelu, väitlus, omaloomingu esitamine jne).

Laiendatakse traditsioonilist õpikeskkonda (arvutiklass, muuseum, näitus, raamatukogu, ettevõtte, loodus jne) ning rakendatakse õppetegevust toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (ekskursioonid, kohtumised kirjanikega, loomekonkursid, konkurssideks valmistumine, projektõpe jne).

Arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid. Koostöös õpetaja ja õpilaste vahel tekitatakse õpilastes huvi raamatute ja lugemise vastu.

Suunatakse õpilasi väärtustama seto kultuuripärandit.

6. Hindamise põhimõtted

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele ning õpilase individuaalseid iseärasusi ja mõtlemise

arengut. Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse kujundavat tagasisidet ka väärtuste ning hoiakute kohta.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest ja Värskas Gümnaasiumi hindamisjuhendist.

7. Füüsiline õppekeskkond, õppekäigud

Valdav osa õpet toimub klassis, kus saab mööblit sobivalt ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud), rühmatöoks ning ümarlauavestlusteks. Klassiruumis kasutatakse õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni. Kool võimaldab kasutada eakohaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid, õpikeskkondi ning õppematerjale.

Õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu ja eakohase õppevara kasutamist. Kool võimaldab korraldada õpet ka väljaspool kooli ruume (muuseumides jne.)

Klassiruumis kasutatakse materjale lisalugemiseks. Tunde on vajadusel võimalik pidada kooli raamatukogus.

8. Õppekirjandus

1. 4.kl õpik;
2. töövihik;
3. õpetaja koostatud töölehed;
4. internetiallikad, digitaalsed õpikeskkonnad (opiq.ee);
5. helikandjad (DVD, CD), videofilmid;

9. Üldpädevuste kujundamine	10. Lõiming ainevaldkondadega	11. Läbivad teemad
1) kultuuri- ja väärtuspädevus	1) sotsiaalsed	1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine
2) sotsiaalne ja kodanikupädevus	2) võõrkeeled	2) keskkond ja jätkusuutlik areng
3) enesemääratluspädevus	3) matemaatika	3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
4) õpipädevus	4) loodusained	4) kultuuriline identiteet
5) suhtluspädevus	5) kunstained	5) teabekeskond
6) matemaatikapädevus	6) tehnoloogia	6) tehnoloogia ja innovatsioon
7) ettevõtlikkuspädevus	7) kehaline kasvatus	7) tervis ja ohutus
8) digipädevus	8) pärimusõpe	8) väärtused ja kõlblus